Jaarverslag

Vakgroep Kindergeneeskunde

2017-2019

“The best part of being a pediatrician is seeing children recover and enjoy life again”

Margaret McAlpine

Wicha Ponson-Wever
Louise Rafael-Croes
Patricia Thorsen
Anne-Mieke Oudshoorn
Eric Arends
Franklin Croes

Oranjestad, Aruba, 2020

Jaarverslag Vakgroep Kindergeneeskunde 2017-2019

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2017-2019 van de vakgroep Kindergeneeskunde. Dit jaarverslag is tot stand gekomen met medewerking en inspanning van alle leden van de vakgroep Kindergeneeskunde en biedt u een overzicht van de kenmerken en activiteiten van de vakgroep in de jaren 2017 t/m 2019.

Wij zien onszelf als een relatief jonge, internationale, dynamische en ambitieuze vakgroep met een enorme toewijding voor de kindergeneeskundige zorg op Aruba. Dankzij onze intensieve samenwerking slagen wij erin om, ondanks chronische onderbezetting binnen de vakgroep en gestage toename van de kindergeneeskundige pathologie op Aruba, de kwaliteit van de kindergeneeskundige zorg steeds naar een hoger niveau te tillen.

Eén van de hoogtepunten van de afgelopen jaren is ongetwijfeld de verhuizing van de kinderafdeling naar de 2e verdieping van het nieuwe B-gebouw in november 2017. De nieuwe state-of-the-art kinderafdeling “Pediatrics” en couveuseafdeling “Neonatal” hebben een enorme verbetering teweeg gebracht in de kindergeneeskundige patiëntenzorg op Aruba.

In juli 2018 zijn wij zowel op de polikliniek als kliniek gestart met implementatie van het EPD “Millenium” van Cerner, waarmee nog een significante inhaalslag op het gebied van kwaliteit van de patiëntenzorg is gemaakt. In januari 2019 werd ook op de verpleegafdelingen in het ziekenhuis het EPD ingevoerd.

In oktober 2018 is er een audit geweest van onze vakgroep, welke positief is verlopen.

In 2019 hebben wij helaas afscheid moeten nemen van 2 collega’s. Vanwege de ontstane vacatures zijn er diverse malen gesprekken gevoerd en waren er enkele kennismakingsbezoeken. Eind 2019 werd een nieuwe collega kinderarts gevonden die per 1-1-20 in dienst trad van ons ziekenhuis.

Al met al genoeg redenen om trots te zijn op hetgeen wij de afgelopen jaren hebben bereikt en de vele plannen die nog resteren voor de toekomst. Ik wens u veel leesplezier.

Wicha Ponson-Wever, voorzitter vakgroep Kindergeneeskunde

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Inhoudsopgave 4

1. Vakgroep Kindergeneeskunde HOH 5
- *Samenstelling vakgroep Kindergeneeskunde* 6
- *Missie en visie* 6
- *Bestuur en vergaderingen* 6
- *Formatie en vacatures* 7
- *Afscheid Anne-Mieke Oudshoorn* 8
- *Pensioenering Franklin Croes* 8
- *Waarnemers* 9

2. Polikliniek Kindergeneeskunde 10
- *Cijfers polikliniek Kindergeneeskunde* 10
- *Personeel en organisatie* 11
- *Speciale spreekuren* 11
- *Externe consulenten* 12
- *Sociale activiteiten* 12

3. Afdeling Kindergeneeskunde 13
- *Cijfers afdeling Kindergeneeskunde* 13
- *Verhuizing naar B2* 15
- *Personeel en organisatie* 15
- *Zaalarts en co-assistenten* 16
- *Samenwerking met andere specialismen* 16
- *Pediatrische spoedtransporten* 16
- *Pediatrische sterfte* 17

4. Activiteiten vakgroep 18
- *Visitatie Miami* 18
- *Werkbezoek voorzitter NVK* 19
- *Audit door Gert van Enk* 19
- *Elektronisch Patiënten Dossier* 19
- *Individueel Functioneren Medisch Specialisten* 20
- *4e Bezoek Schisisteam UMCN* 20
- *Multidisciplinaire en transmurale samenwerking* 21
- *Interne en externe communicatie* 21
- *Commissies en stafbestuur* 21

5. Wetenschappelijk onderzoek en publicaties 22
- *Business case neonatologie* 22
- *Conferentie kindermishandeling* 22
- *Onderzoek naar obesitas bij kinderen* 23
- *Presentaties en referaten* 23
- *Wetenschappelijke publicaties* 23
- *Overige publicaties vakgroep* 23

6. Medisch beleidsplan 2020-2025 24

1. Vakgroep Kindergeneeskunde HOH

Eric Arends
algemeen kinderarts

Studie Geneeskunde: Houston, USA
Specialisatie Kindergeneeskunde: Houston, USA
Werkzaam op Aruba sinds: 2001
Aandachtsgebieden: cardiologie, astma

Franklin Croes
algemeen kinderarts

Studie Geneeskunde: Bogota, Colombia
Specialisatie Kindergeneeskunde: Bogota, Colombia
Werkzaam op Aruba van: 1987 tot 2019
Aandachtsgebieden: tropenziekten, zuigelingenzorg

Anne-Mieke Oudshoorn
kinderarts-neonatoloog

Studie Geneeskunde: VUMC Amsterdam, Nederland
Specialisatie Kindergeneeskunde: VUMC Amsterdam, Nederland
Superspecialisatie Neonatologie: VUMC Amsterdam, Nederland
Werkzaam op Aruba van: 2009 tot 2019
Aandachtsgebieden: neonatologie, infectieziekten

Wicha Ponson-Wever
algemeen kinderarts

Studie Geneeskunde: RUG Groningen, Nederland
Specialisatie Kindergeneeskunde: UMCN Nijmegen, Nederland
Werkzaam op Aruba sinds: 2003
Aandachtsgebieden: endocrinologie, urologie, aangeboren afwijkingen.

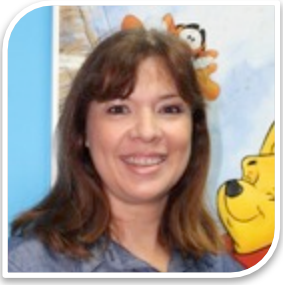

Louise Rafael-Croes
algemeen kinderarts

Studie Geneeskunde: Costa Rica
Specialisatie Kindergeneeskunde: UMCG Groningen, Nederland
Werkzaam op Aruba sinds: 1997
Aandachtsgebieden: hemato-oncologie, diabetes mellitus, kindermishandeling

Patricia Thorsen
kinderarts-neonatoloog

Studie Geneeskunde: Duitsland
Specialisatie Kindergeneeskunde: EMC Rotterdam, Nederland
Superspecialisatie Neonatologie: AMC Amsterdam, Nederland
Werkzaam op Aruba sinds: 2015
Aandachtsgebieden: neonatologie, reumatologie

Samenstelling vakgroep Kindergeneeskunde

De vakgroep Kindergeneeskunde bestaat uit 4 algemeen kinderartsen en 2 kinderarts-neonatologen. De samenstelling van onze vakgroep is zeer divers in afkomst en achtergrond: 3 collega's zijn afkomstig uit Aruba en zijn in verschillende landen opgeleid, 1 collega is afkomstig uit Colombia, 1 collega is afkomstig uit Nederland en 1 is afkomstig uit Duitsland. Hoewel we onszelf als een (relatief) jonge vakgroep beschouwen, zijn er vrij grote leeftijdsverschillen binnen de vakgroep: 3 collega's zijn in de 40, 2 collega's zijn in de 50 en 1 collega is in de 60. Onze vakgroep is ambitieus en tracht steeds, ondanks de beperkte middelen en mankracht, vernieuwingen en verbeteringen te realiseren op het gebied van de kindergeneeskunde. Naast de 2 kinderarts-neonatologen beschikken wij niet over kindergeneeskundige subspecialisten. Teneinde toch een compleet pakket van kindergeneeskundige zorg te kunnen bieden aan onze patiënten hebben wij verschillende aandachtsgebieden verdeeld onder de vakgroepleden.

Missie en visie

Onze missie als vakgroep Kindergeneeskunde is om hoogwaardige kindergeneeskundige zorg te bieden voor de gehele populatie kinderen van 0-14 jaar op Aruba. Daarbij maken wij geen onderscheid in geslacht, afkomst, ras, huidskleur, religie, taal, sociale achtergrond en verzekeringsstatus van onze patiënten. Elk kind, elke patiënt, is voor ons gelijk.

Kinderen vormen een kwetsbaar deel van onze samenleving. Onze visie is dat kinderen een kwetsbaar deel vormen van onze samenleving en te allen tijde beschermd dienen te worden tegen negatieve gebeurtenissen en invloeden die een bedreiging kunnen vormen voor hun welzijn en ontwikkeling. Als vakgroep Kindergeneeskunde willen wij hieraan een bijdrage leveren.

Dit trachten wij te doen door continu onze kennis te vernieuwen middels nascholing en literatuurstudie, en onze protocollen steeds aan te passen aan de internationale richtlijnen. Onze ambitie is de best mogelijke zorg te leveren voor onze patiënten door ieder jaar vernieuwingen en verbeteringen te realiseren binnen ons vakgebied. Teneinde de impact van een opname voor kinderen zo veel mogelijk te beperken streven wij ernaar op de opnameduur zo kort mogelijk te houden en de ouderparticipatie zo groot mogelijk.

Bestuur en vergaderingen

In 2017 bestond het bestuur van de vakgroep uit:
- Louise Rafael-Croes, voorzitter
- Wicha Ponson-Wever, secretaris

In 2018 en 2019 bestond het bestuur van de vakgroep uit:
- Wicha Ponson-Wever, voorzitter
- Eric Arends / Louise Rafael-Croes, secretaris

In 2017 werd 1x een vakgroep vergadering gehouden op 29-8-17. In 2018 werd 1x een vakgroep vergadering gehouden op 4-5-18. In 2019 werd besloten het aantal vergaderingen drastisch op te voeren conform het vakgroep reglement van het stafbestuur. Er werd 8x een vakgroepvergadering georganiseerd: 9-1-19, 6-3-19, 10-4-19, 6-5-19, 24-6-19, 4-9-19, 19-11-19 en 11-12-19. Onderwerpen die aan bod kwamen tijdens de vergaderingen:
- verdeling diensten, vakanties en congressen
- samenwerking binnen de vakgroep
- voorbereiding previsitatie 2018
- Go Live van het EPD Cerner 2018/2019
- investeringsaanvraag kliniek en polikliniek
- vacatures en sollicitanten kinderarts en ANIOS
- probleemlijst Kindergeneeskunde op verzoek van stafbestuur
- privileges Kindergeneeskunde op verzoek van Raad van Bestuur
- vertrek van de collega's Oudshoorn en Croes
- organisatorische afspraken rondom de polikliniek
- verbetering overdracht en grote visite
- feedback diverse commissies
- diverse protocollen

Formatie en vacatures

Voor Nederland geldt een norm van 1 kinderarts per 2720 kinderen van 0-14 jaar, dit zou neerkomen op 7.5 fte kinderartsen voor de bevolking eind 2017 (20.412 kinderen van 0-14 jaar), rekening houdend met bevolkingsgroei en toeristen zou dit nog kunnen toenemen tot 9.3 fte. Er is derhalve al jarenlang sprake van een achterstand van 2.0-2.5 fte t.o.v. de berekende formatie in de manpowerplanning. De krappe formatie vormt dan ook in toenemende mate een obstakel voor verdere ontwikkeling, verbetering en vooruitgang van de Kindergeneeskundige zorg in het HOH en op Aruba. Het ontbreken van subspecialisten op het gebied van de Kindergeneeskunde leidt tot een verzwaring van het takenpakket en overbelasting van de algemene kinderartsen, daarnaast tot obstructie van de poliklinieken. Teneinde de continuïteit en kwaliteit van zorg te garanderen is uitbreiding van het aantal kinderartsen (met subspecialisatie) noodzakelijk tot uiteindelijk 6.8. Noodzakelijke subspecialismen voor Aruba zijn kindercardiologie, kinderinfectiologie en kinderendocrinologie.
De vakgroep Kindergeneeskunde heeft de ambitie om op korte termijn intensive care behandelingsmogelijkheden voor neonaten te starten op Aruba. Hiervoor is naast de bovengenoemde uitbreiding van het aantal algemeen kinderartsen ook uitbreiding van het aantal neonatologen noodzakelijk tot uiteindelijk 2.5. Dit staat uitgebreid beschreven in de “Business Case Neonatologie” van oktober 2015.
De vakgroep Kindergeneeskunde is het grotendeels eens met de behoefteberaming van het AZV, maar wenst de formatie op te splitsen in kinderartsen en neonatologen. De totale formatie kindergeneeskunde komt daarmee momenteel op 7.3 fte en in 2018 op 9.3 fte.

	MPP AZV 2011		AVSD/VMSA 2012	
Huidige formatie	2010	2018	2012	2018
5.3	8.5	9.2	8.5	11.5

Subspecialisme	Naam specialist	C	Aanwezig 2016	Gewenst 2016	Gewenst 2018
Algemene Kindergeneeskunde	Eric Arends	D	1.0	1.0	1.0
	Franklin Croes	D	1.0	1.0	1.0
	Wicha Ponson-Wever	D	0.8	0.8	0.8
	Louise Rafael-Croes	D	1.0	1.0	1.0
	Vacature	D		1.0	1.0
	Vacature	D		1.0	1.0
	Vacature	D			1.0
	Subtotaal		3.8	5.8	6.8
Neonatologie	Anne-Mieke Oudshoorn	D	0.5	0.5	0.5
	Patricia Thorsen	D	1.0	1.0	1.0
	Vacature	D			1.0
	Subtotaal		1.5	1.5	2.5
Totale formatie vakgroep			5.3	7.3	9.3

Bovengenoemde berekening werd gepubliceerd in het “Visiedocument Manpowerplanning Medisch Specialisten Aruba 2016-2018: van de ASHA, HOH en AZV. Naar aanleiding hiervan werd in 2019 de formatie Kindergeneeskunde uitgebreid met 2.0 fte: 1.0 fte algemeen kinderarts en 1.0 fte neonatoloog. Vanwege vertrek van Oudshoorn en Croes was er nog eens 1.5 fte vacature ontstaan. Ook werd de aanstelling van Rafael-Croes in 2019 omgezet in een parttime aanstelling van 0.8 fte, waardoor er 0.2 fte vacature ontstond. Eind 2019 werd de vakgroep ingevuld door 4 vaste kinderartsen voor 3.6 fte, de overige formatie werd ingevuld door waarnemers. Vanwege de chronische vacatures werden jaarlijks advertenties geplaatst in vakbladen en online. In 2017 waren er 2 sollicitanten, die zich na kennismaking terugtrokken uit de sollicitatieprocedure. In 2018 waren er geen sollicitanten. In 2019 waren er 6 sollicitanten, waarvan er 4 zich na kennismaking terugtrokken uit de sollicitatieprocedure. De overige 2 sollicitanten reisden respectievelijk in maart en juli naar Aruba voor nadere kennismaking met onze vakgroep. Hierna trok de eerste sollicitant zich terug uit de procedure. De tweede sollicitant werd aangenomen als kinderarts per 1 januari 2020. Daarmee was onze vakgroep uitgebreid met een nieuwe collega: Jamiu Busari.

Afscheid Anne-Mieke Oudshoorn

Op 1 september 2019 nam collega kinderarts-neonatoloog Anne-Mieke Oudshoorn afscheid van onze vakgroep vanwege uitdiensttreding. Bij haar aantreden in 2009 was zij de eerste kinderarts-neonatoloog op Aruba. Dankzij haar kennis en kunde heeft zij de neonatologische zorg op Aruba naar een hoger niveau weten te tillen. De vele neonatologie protocollen en onderwijs aan verpleegkundigen zijn hier een voorbeeld van. Ondanks diverse persoonlijke tegenslagen en het feit dat werk en gezin zich op verschillende eilanden bevonden, slaagde zij er iedere week weer in om met energie en toewijding haar werk te verrichten. Na 10 jaar besloot zij echter haar contract te beëindigen om meer tijd en aandacht aan haar gezin op Bonaire te besteden. Op 26 juni 2019 werd een afscheidsborrel georganiseerd, waarbij diverse collega's, verpleegkundigen en secretaresses aanwezig waren. Wij zijn collega Oudshoorn zeer erkentelijk voor al haar inspanning en de prettige samenwerking.

Afscheid Anne-Mieke Oudshoorn, Surfside Beach 26-6-19

Pensionering Franklin Croes

Op 1 oktober 2019 nam collega kinderarts Franklin Croes vanwege pensionering afscheid van onze vakgroep. Hij was 32 jaar werkzaam geweest als kinderarts op Aruba, waarvan 14 jaar in dienst van het Dr. Horacio Oduber Hospitaal en lid van onze vakgroep. Bij zijn aantreden in 1987 was hij de derde kinderarts op Aruba, samen met collega's Hart en Bryson. Enkele jaren later werd het aantal uitgebreid met een vierde kinderarts, collega Rajnherc. Na 18 jaar solistisch te hebben gewerkt als vrijgevestigde kinderarts, sloot collega Croes zich in 2005 aan bij de vakgroep Kindergeneeskunde in dienst van het ziekenhuis. Hij was een gewaardeerde collega vanwege zijn kennis en ervaring, met name op het gebied van tropische ziekten werd hij graag geconsulteerd. Ondanks enkele persoonlijke tegenslagen was hij een zeer toegewijde kinderarts voor zijn patiënten. Op 6 november 2019 werd tijdens de jubilarissen bijeenkomst van het ziekenhuis afscheid genomen van collega Croes. Diverse collega's, verpleegkundigen en secretaresses waren daarbij aanwezig. Wij zijn collega Croes zeer erkentelijk voor zijn jarenlange inspanning en de prettige samenwerking.

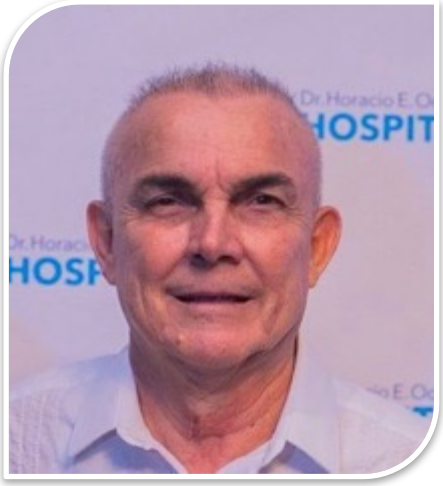

Pensionering Franklin Croes, Alhambra Hotel 6-11-19

Waarnemers

In de afgelopen jaren hebben vele waarnemers onze vakgroep ondersteund. In 2017 werden 47 weken ingevuld door waarnemers, in 2018 werden 48 weken en in 2019 68 weken ingevuld door waarnemers. Enkele frequent terugkerende waarnemers waren: Paul Eckhardt, Rám Sukhai, Kees Korver, Harry Molendijk, Florens Versteegh, Marina Keessen, Mechelien Rovekamp, Peter Moons, Gracita Ramnath en Caroline Boelen. Andere eenmalige waarnemers waren: Martijn Tilanus, Renate Schulenberg, Jan vd Linden, Jurjen Boes, Tina Faber, Magda McGregor, Shirley Martens, Dirk-Jan Pot, Christiaan van Woerden, Ragna Wolf, An-Sophie Cornelis en Milanthy Pourier. In 2019 bereikte onze trouwe waarnemer Paul Eckhardt de leeftijd van 70 jaar en ging met pensioen. Op 29-5-19 werd een afscheidsborrel georganiseerd voor collega's, verpleegkundigen en secretaresses. We zijn Paul zeer erkentelijk voor zijn jarenlange trouwe hulp en de prettige samenwerking.

Afscheid Paul Eckhardt, Surfside Beach 29-5-19

2. Polikliniek Kindergeneeskunde

Cijfers polikliniek Kindergeneeskunde

In de afgelopen 3 jaar was er een redelijk stabiele poliklinische productie. De totale productie was gerelateerd aan de effectieve formatie van kinderartsen. Doordat halverwege 2018 werd overgegaan van registratie in SQlapius naar registratie in Cerner zijn de cijfers van 2019 en 2017/2018 niet goed vergelijkbaar. Mogelijk werden in SQlapius met name nieuwe patiënten regelmatig dubbel geregistreerd. Mede door het ontbreken van een duidelijke definitie van een “nieuwe patiënt (NP)” of “primary consult” versus “controle patiënt” of “consult” zijn de aantallen hiervan niet geheel betrouwbaar. Doordat tijdens de overgangsperiode van SQlapius naar Cerner in 2018 vanwege trainingen en inwerken enkele weken minder patiënten werden geboekt is de poliklinische productie van dat jaar relatief lager uitgevallen. Onderstaande tabellen geven een overzicht van de formatie (fte) kinderartsen per jaar, daarnaast tevens het aantal nieuwe patiënten (NP), controle patiënten (CP) en telefonische consulten (TC).

Overzicht poliklinische productie Kindergeneeskunde									
Jaar	fte	NP	CP	TC	Totaal	NP/fte	CP/fte	TC/fte	Tot/fte
2017	4.9	1034	4855	270	6159	211	990	55	1257
2018	5.8	918	5020	236	6174	158	865	40	1064
2019	5.9	746	5751	353	6850	126	975	60	1161

Overzicht formatie kinderartsen (fte)				
Jaar	loondienst	waarneming	ziekte/afwezig	effectief
2017	5.3	0.9	1.3	4.9
2018	5.3	0.9	0.4	5.8
2019	5.1	1.3	0.5	5.9

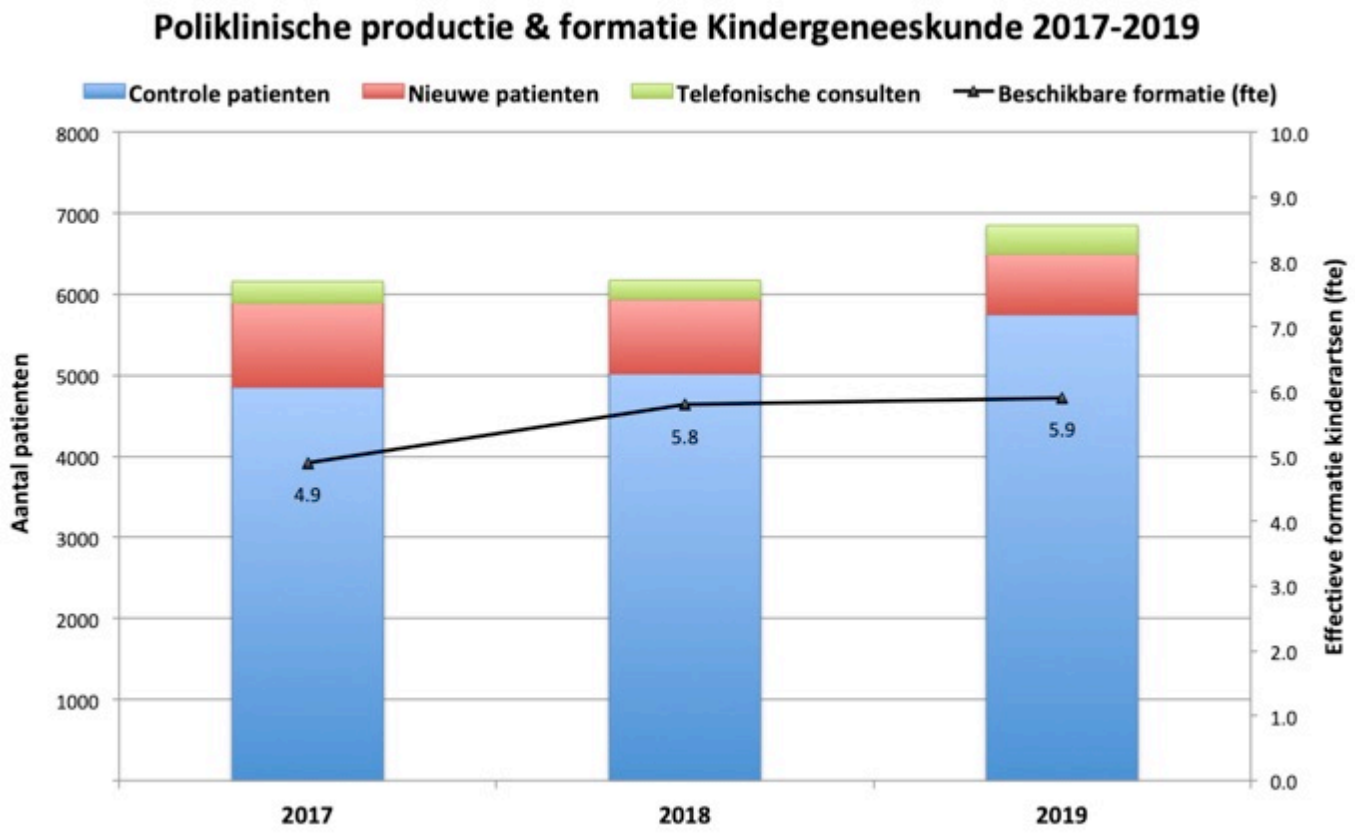

Personeel en organisatie

De polikliniek Kindergeneeskunde werd jarenlang bemand door een vast team: office manager Stella Orman, kinderverpleegkundige Indra Ras-Flanegin en 3 secretaresses Rosita Baarh, Cecilia Rasmijn en Carla Wever. De 3 secretaresses gingen na vele jaren trouwe dienst achtereenvolgens met pensioen: Rosita Baarh en Cecilia Rasmijn in 2017, Carla Wever in 2018. De ontstane vacatures werden opgevuld door diverse invalkrachten. Van 2018 tot 2019 was Clarissa Jansen gedurende 1 jaar werkzaam als secretaresse op de polikliniek. In 2018 startte Fransline Lamothe en in 2019 Yxselle Giel als secretaresse op de polikliniek. De 3^{e} vacature bleef vacant.
In de afgelopen jaren vond 1x/2-3 maanden overleg plaats tussen Louise Rafael-Croes en het personeel van de polikliniek Kindergeneeskunde. Besproken onderwerpen: samenwerking, schema spreekuren, spoed consulten, telefonische consulten, vacatures secretaresses.

Speciale spreekuren

- Spreekuur kinderreumatologie: op 12-4-19 werd gestart met een gecombineerd spreekuur voor kinderen met reumatologische aandoeningen door kinderarts Patricia Thorsen en reumatoloog Rashidi Rellum. Het gezamenlijke spreekuur bestaat uit 1 dagdeel 1x/2 maanden.
- Spreekuur diabetes mellitus: sinds 2012 coördineert Louise Rafael-Croes de zorg voor kinderen met diabetes mellitus. Zij wordt daarbij ondersteund door de diabetesverpleegkundigen van het HOH die belast zijn met de diabeteszorg bij volwassenen. Op de afdeling wordt er ook ondersteuning gegeven door de diëtisten en kinderverpleegkundige Deninah Martina. Er zijn momenteel 26 kinderen van 0-14 jaar met diabetes mellitus. In 2018 werd na training van personeel voor het eerst op Aruba gestart met insulinepomp behandeling bij kinderen. Momenteel worden 11 kinderen behandeld met een insulinepomp.
- Spreekuur sikkelcel anemie: sinds 2012 coördineert Louise Rafael-Croes de zorg voor kinderen met sikkelcel anemie. Er bestaat een samenwerking met het Erasmus Medisch Centrum te Rotterdam voor consultatie en advies.
- Spreekuur follow-up prematuren en Synagis: sinds 2010 wordt jaarlijks aan prematuur geboren zuigelingen die conform de internationale criteria daarvoor in aanmerking komen RSV-profylaxe toegediend in de vorm van maandelijkse intramusculaire injecties met palivizumab (Synagis). Sinds 2016 coördineert Patricia Thorsen deze spreekuren in samenwerking met kinderverpleegkundige Indra Ras-Flanegin. De follow-up van prematuren wordt gedaan door neonatologen Patricia Thorsen en Anne-Mieke Oudshoorn.

Externe consulenten

- Kindercardiologie spreekuur: sinds 2006 vindt 2-3x/maand het kindercardiologie-spreekuur plaats, in samenwerking met kindercardioloog Shirley Lo-A-Njoe uit Curaçao. Het spreekuur bestaat uit 2 dagdelen met poliklinische consulten en echocardiografieën.
- Klinische genetica spreekuur: sinds 2012 vindt 2x/jaar het klinische genetica spreekuur plaats, in samenwerking met klinisch geneticus Mieke van Haelst uit het Amsterdam UMC. Het gezamenlijke spreekuur bestaat uit 3-5 dagdelen verspreid over 2-3 dagen, waarbij samen met de eigen kinderarts kinderen met uiteenlopende aangeboren afwijkingen en/of mentale retardatie worden bekeken, vervolgens wordt een plan gemaakt voor aanvullende genetische diagnostiek. In de afgelopen 3 jaar vonden de volgende spreekuren plaats:
    - *24-4-17 t/m 25-4-17*: 4 spreekuren in 2 dagen
    - *15-11-17 t/m 16-11-17*: 3 spreekuren in 2 dagen
    - *18-4-18 t/m 20-4-18*: 5 spreekuren in 3 dagen
    - *13-11-18 t/m 15-11-18*: 4 spreekuren in 3 dagen
    - *6-5-19 t/m 8-5-19*: 5 spreekuren in 3 dagen
    - *18-11-19 t/m 20-11-19*: 5 spreekuren in 3 dagen

Sociale activiteiten

Sociale activiteiten hebben een positieve invloed op de sfeer en samenwerking binnen het team. Op de polikliniek Kindergeneeskunde wordt ieder jaar traditiegetrouw een Kerstviering en een Oudjaarsviering georganiseerd door de secretaresses en kinderartsen. Daarbij worden zelfgemaakte hapjes genuttigd en nog eens nagepraat over het afgelopen jaar. Tijdens de Oudjaarsviering is muzikale ondersteuning door een rondreizend “Dande” ensemble een vast onderdeel, waarbij het personeel goede wensen voor het nieuwe jaar worden toegezongen.
In de afgelopen jaren vonden nog enkele bijzondere sociale activiteiten plaats, waarbij (een deel van) de vakgroep Kindergeneeskunde aanwezig was:

- Pensioen Rosita Baarh: 8-11-19 op de polikliniek Kindergeneeskunde
- Pensioen Cecilia Rasmijn: 22-11-17 in het Hilton hotel (jubileumviering van het HOH)
- Pensioen Carla Wever: 8-11-19 op de polikliniek Kindergeneeskunde
- Jubileum Stella Orman (35 jaar): 23-3-19 in Ruinas del Mar, Hyatt Hotel

Oudjaarsviering polikliniek Kindergeneeskunde 2017

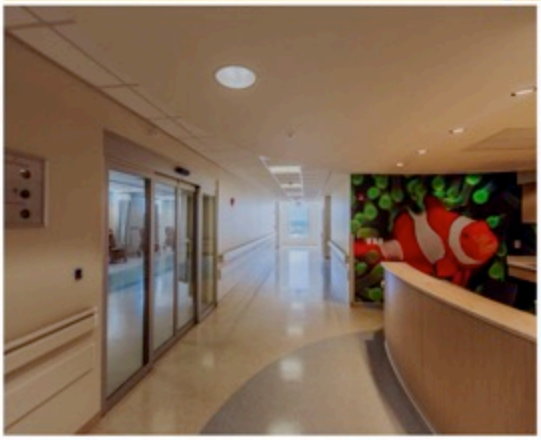

3. Afdeling Kindergeneeskunde

Cijfers Afdeling Kindergeneeskunde

Het aantal opnames Kindergeneeskunde bleef in de afgelopen 3 jaar redelijk stabiel. Omdat er vanaf de verhuizing naar de nieuwe afdeling op B2 eind 2017 onderscheid gemaakt werd in Neonatal en Pediatrics zijn de cijfers van 2018/2019 niet volledig vergelijkbaar met die van 2017. Onderstaande tabel en grafieken geven een overzicht van het aantal opnames, ligdagen en gemiddelde opnameduur op de verschillende afdelingen. Het aantal opnames en ligdagen op de kinderafdeling waren in 2018 en 2019 iets hoger dan in 2017. De gemiddelde ligduur op de afdeling Pediatrics was zeer kort (1.7-1.9 dagen) waardoor er een hoge turnover was.

Overzicht klinische productie Kindergeneeskunde									
	Neonatal			Pediatrics			Maternity		
Jaar	Opn	Dagen	Duur	Opn	Dagen	Duur	Opn	Dagen	Duur
2017	26	77	3.0	782	1522	1.9	1384	3259	2.4
2018	78	327	4.2	909	1577	1.7	1233	2923	2.4
2019	90	291	3.2	919	1583	1.7	1216	2951	2.4

De afdeling Neonatal kenmerkt zich door een langere gemiddelde opnameduur vanwege prematuriteit, laag geboortegewicht en andere neonatale problemen. In 2018 was de gemiddelde opnameduur op de afdeling Neonatal iets hoger dan in 2017 en 2019, waarschijnlijk te wijten aan enkele langdurige opnames op deze afdeling. De opnames en ligdagen op de kraamafdeling (Maternity) lieten in 2018 en 2019 een lichte daling zien ten opzichte van 2017, duidend op een lichte afname in het aantal partussen.

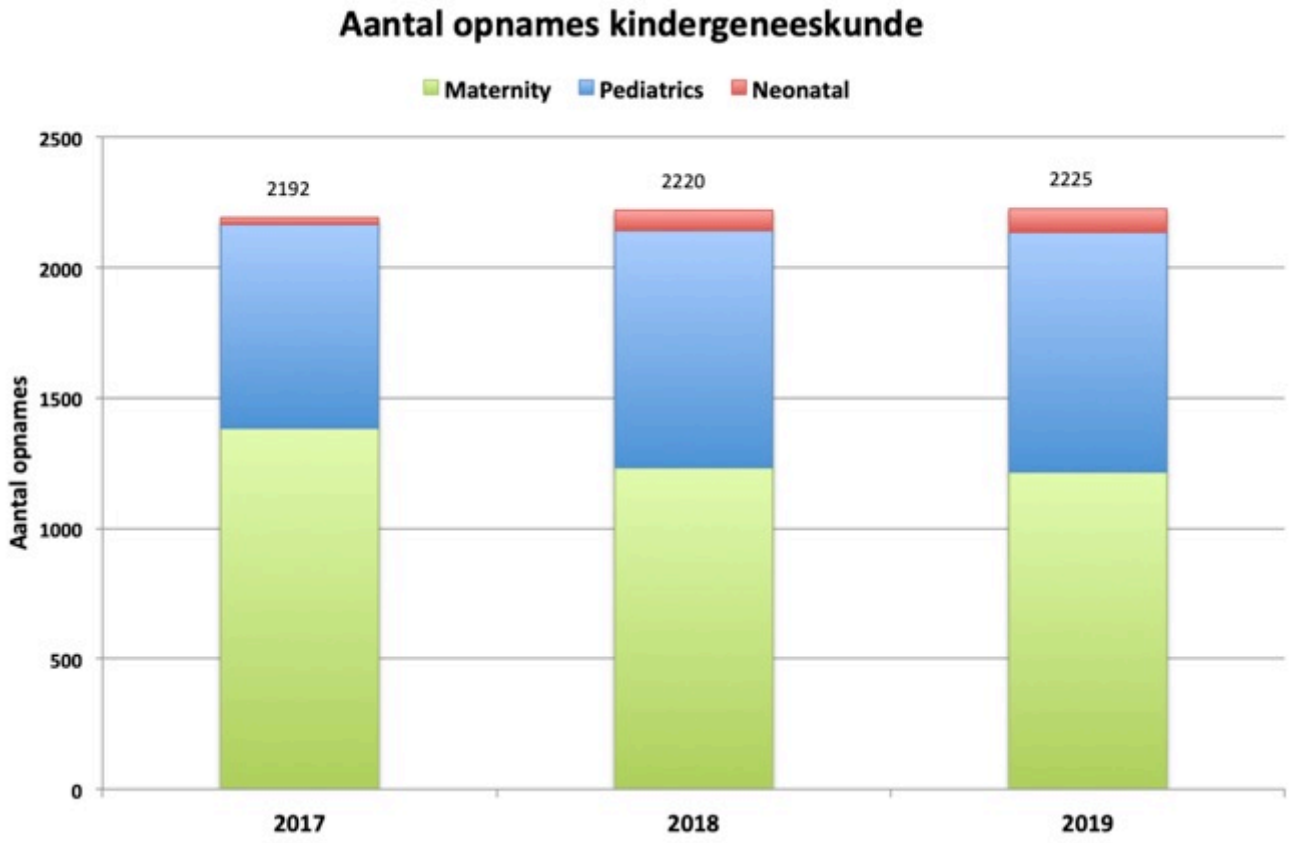

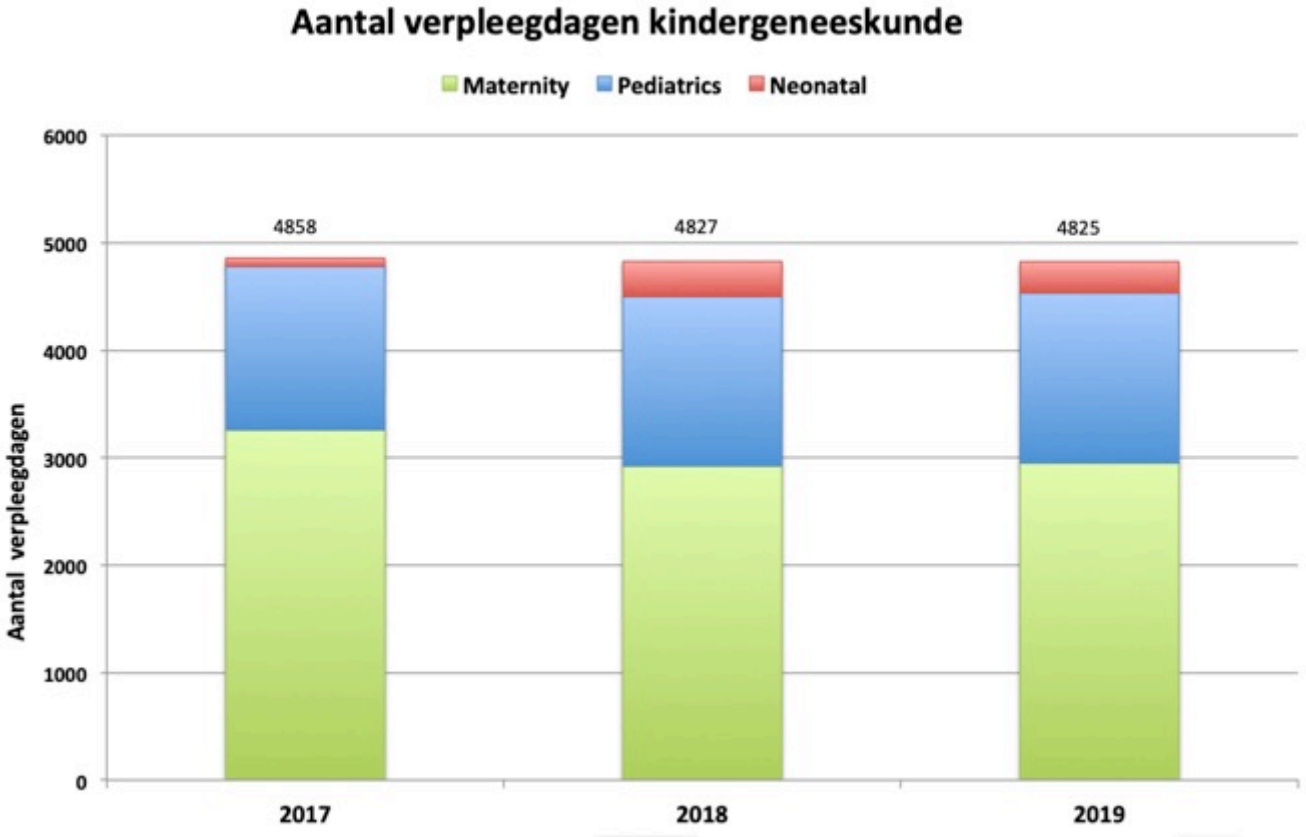

In onderstaande figuren is een overzicht te zien van de meest vóórkomende diagnosen op de Neonatal Department en Pediatric Department. Op de Neonatal Department vormden neonatale hypoglycaemie, hyperbilirubinemie en verdenking infectie ongeveer de helft van de diagnosen. Op de Pediatric Department vormden bronchiolitis, pneumonie en gastroenteritis ongeveer de helft van de diagnosen. Er dient te worden opgemerkt dat er mogelijk een onder registratie is van de diagnosen prematuriteit en dysmaturiteit, doordat deze op vele manieren kunnen worden geregistreerd. In 2017 en 2018 was er nog geen sprake van accurate en volledige registratie van diagnosen, in 2019 was de registratie verbeterd.

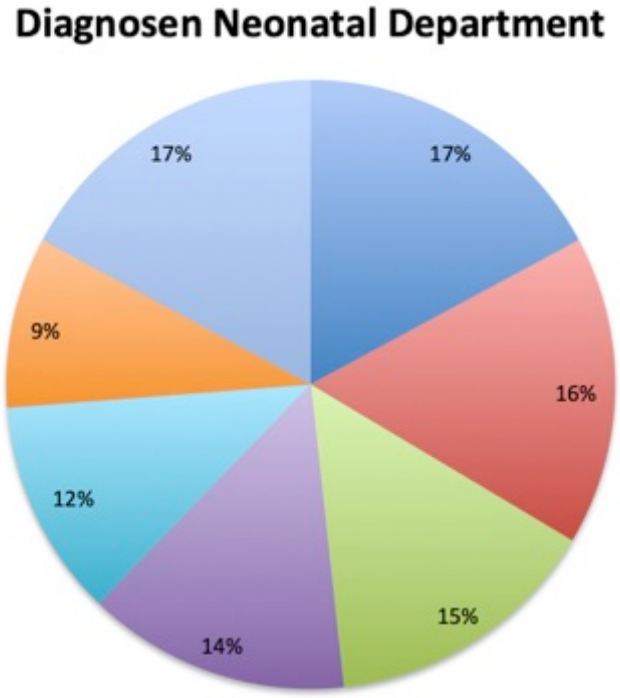

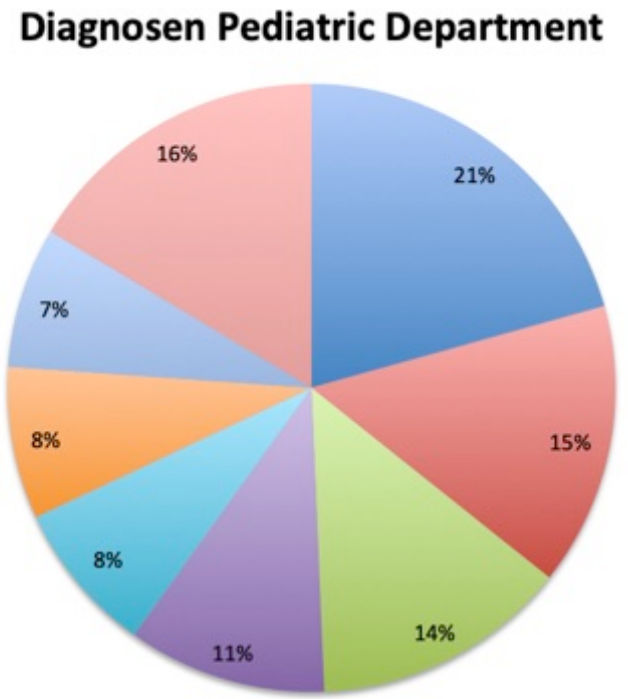

Verhuizing naar B2

Het ziekenhuis en de kinderafdeling hebben in de afgelopen jaren een enorme metamorfose ondergaan. Het ziekenhuis is voor een groot deel gerenoveerd, waaronder ook de kinderafdeling. Op 6 november 2017 verhuisde de kinderafdeling van de 5e verdieping van het A-gebouw naar de 2e verdieping van het B-gebouw, oftewel de New Bed Tower (NBT). Na maandenlange voorbereidingen kon de ruime, state-of-the-art, prachtige nieuwe afdeling eindelijk in gebruik worden genomen. De nieuwe kinderafdeling op B2 bestaat uit een gedeelte voor pasgeborenen met 8 couveuses en 6 wiegen ("Neonatal"), en een gedeelte voor zuigelingen en oudere kinderen met 10 boxen en 8 zalenbedden ("Pediatrics"). Hiermee is het totale aantal bedden uitgebreid van 28 op A5 naar 32 bedden op B2. Voor de nieuwe afdeling "Neonatal" zijn 3 nieuwe "Giraffe" couveuses, 2 nieuwe "Servo" beademingsapparaten en 3 nieuwe "Acutronic Fabian" nCPAP apparaten aangeschaft. Op de nieuwe afdeling "Pediatrics" zijn er ruime mogelijkheden voor inroomen van 1 van de ouders gecreëerd. Onze nieuwe kinderafdeling heeft het werkplezier en de kwaliteit van de zorg aanzienlijk verbeterd.

Personeel en organisatie

Zorgmanager Veronica Vermeulen geeft leiding aan een team van 18 verpleegkundigen, waarvan 14 kinderverpleegkundigen. Daarnaast zijn er 4 afdelingsassistenten werkzaam op de afdeling. Afdelingssecretaresse Bea Hernandez zorgt voor de dagelijkse administratieve werkzaamheden. Pedagogisch medewerkster Mevelin Dijkhoff beheert de speelkamer op de afdeling en coördineert daarnaast sociale en educatieve activiteiten voor de opgenomen kinderen.

- Overleg kinderafdeling: in de afgelopen jaren vond 1x/2-3 maanden overleg plaats tussen Eric Arends en Veronica Vermeulen, zorgmanager van de Kinderafdeling. Besproken onderwerpen: samenwerking, visite lopen, opnames, aanschaf materiaal kinderafdeling.
- Overleg kraamafdeling: in de afgelopen jaren vond 1x/2-3 maanden overleg plaats tussen Patricia Thorsen, Anne-Mieke Oudshoorn en Renita Blindeling, zorgmanager van de Kraamafdeling. Besproken onderwerpen: samenwerking, visite lopen, aanschaf materiaal kraamafdeling.

Zaalarts en co-assistenten

De afdeling beschikt over 1 zaalarts: Guillermo Rodriguez. Hij verzorgt de visite en andere afdeling gebonden werkzaamheden gedurende de dag, onder supervisie van de dienstdoende kinderarts. Er worden per jaar 40-60 co-assistenten het het VUmc Amsterdam opgeleid door de vakgroep Kindergeneeskunde. Het co-schap gynaecologie van 6 weken en het co-schap kindergeneeskunde van 6 weken worden achter elkaar doorlopen op Aruba als 1 blok. Sinds 2012 coördineert Louise Rafael-Croes de co-assistenten.

Samenwerking met andere specialismen

- Perinatologie bespreking: In 2006 is gestart met een wekelijkse multidisciplinaire bespreking op dinsdagochtend tussen de kinderartsen en de gynaecologen, waarbij de (opgenomen) zwangeren met bijzonderheden of complicaties worden besproken.
- Medische microbioloog: In 2017 werd gestart met een wekelijks overleg op dinsdag tussen de vakgroep kindergeneeskunde en medisch microbioloog Andert Rosingh, waarbij alle opgenomen patiënten met infectiologische problemen worden besproken.
- Overige specialismen: Er worden regelmatig patiënten opgenomen op de kinderafdeling door andere specialismen zoals chirurgen, orthopeden en KNO-artsen. Meestal gaat het om acute problematiek zoals fracturen, appendicitis of nabloeding na een ingreep in dagbehandeling. De kinderartsen zijn daarbij in medebehandeling. Omgekeerd worden bij opgenomen kinderen op indicatie andere specialisten in consult gevraagd, bijvoorbeeld de chirurg, orthopaed, neuroloog, KNO-arts, oogarts etc.
- Paramedische disciplines: Bij opgenomen kinderen worden op indicatie paramedische disciplines zoals maatschappelijk werk, fysiotherapie en diëtetiek in consult gevraagd.

Pediatrische spoedtransporten

Jaarlijks worden er vele pediatrische patiënten naar het buitenland overgeplaatst voor diagnostiek en/of behandeling die op Aruba niet mogelijk is. Het betreft met name intensive care behandeling voor neonaten of oudere kinderen. Er wordt naar gestreefd om neonaten waarbij intensive care of andere specifieke zorg te verwachten is indien mogelijk reeds voor de geboorte over te plaatsen naar het buitenland, zogenaamd intra-uterien transport. Bij neonatale en pediatrische spoedtransporten wordt de zieke patiënt eerst op de couveuse afdeling danwel volwassen intensive care afdeling gestabiliseerd door de kinderartsen, terwijl de logistieke aspecten van het transport worden geregeld. Dit proces kan 24-48 uur in beslag nemen. De pediatrische transporten vormen, mede gezien de hoge frequentie van 2-4x/maand, een zware belasting voor de vakgroep kindergeneeskunde. Niet alleen de intensieve medische zorg voorafgaand aan het transport, maar ook het regelen van het transport met alle logistieke uitdagingen, en later ook de terugplaatsing en overname van de behandeling zijn zeer arbeidsintensief.
In totaal waren er in de afgelopen 3 jaar 161 transporten, gemiddeld 54 transporten per jaar. Onderstaande tabel geeft een overzicht per jaar. Het grootste gedeelte van de transporten, 123 van de 161 (76%), vonden plaats naar Fundación Cardiovascular te Bucaramanga. Daarnaast waren 22 (14%) transporten naar andere ziekenhuizen in Colombia (Cali, Bogota, Medellin) en 16 (10%) transporten naar Nederland. De indicatie voor transport betrof bij 72 gevallen (44%) prematuriteit, bij 19 gevallen (12%) congenitale afwijkingen, bij 9 gevallen (6%) respiratoire insufficientie door andere oorzaken, bij 6 gevallen (4%) verdenking cor vitium, bij 13 gevallen (8%) oncologie en bij 42 gevallen (26%) overige oorzaken. Van de 161 patiënten hadden 56 patiënten (35%) in het buitenland kunstmatige ventilatie nodig en 24 patiënten (15%) een andere vorm van respiratoire ondersteuning.

pediatrische transporten	2017	2018	2019	totaal	gemiddeld/jr
intra-uterien	20	32	28	80	27
neonataal	7	8	5	20	7
pediatrisch	15	21	25	61	20
totaal	42	61	58	161	54

Omdat de aantallen klein zijn kunnen er grote verschillen zijn in de jaarlijkse aantallen transporten. Onderstaande figuur toont echter wel aan dat er in de afgelopen 8 jaar sprake is van een geleidelijke toename van het totale aantal transporten tot ongeveer het viervoudige van 2012, mogelijk ten gevolge van groei van de bevolking en toename van de pathologie. De toename betrof met name intra-uteriene en pediatrische transporten.

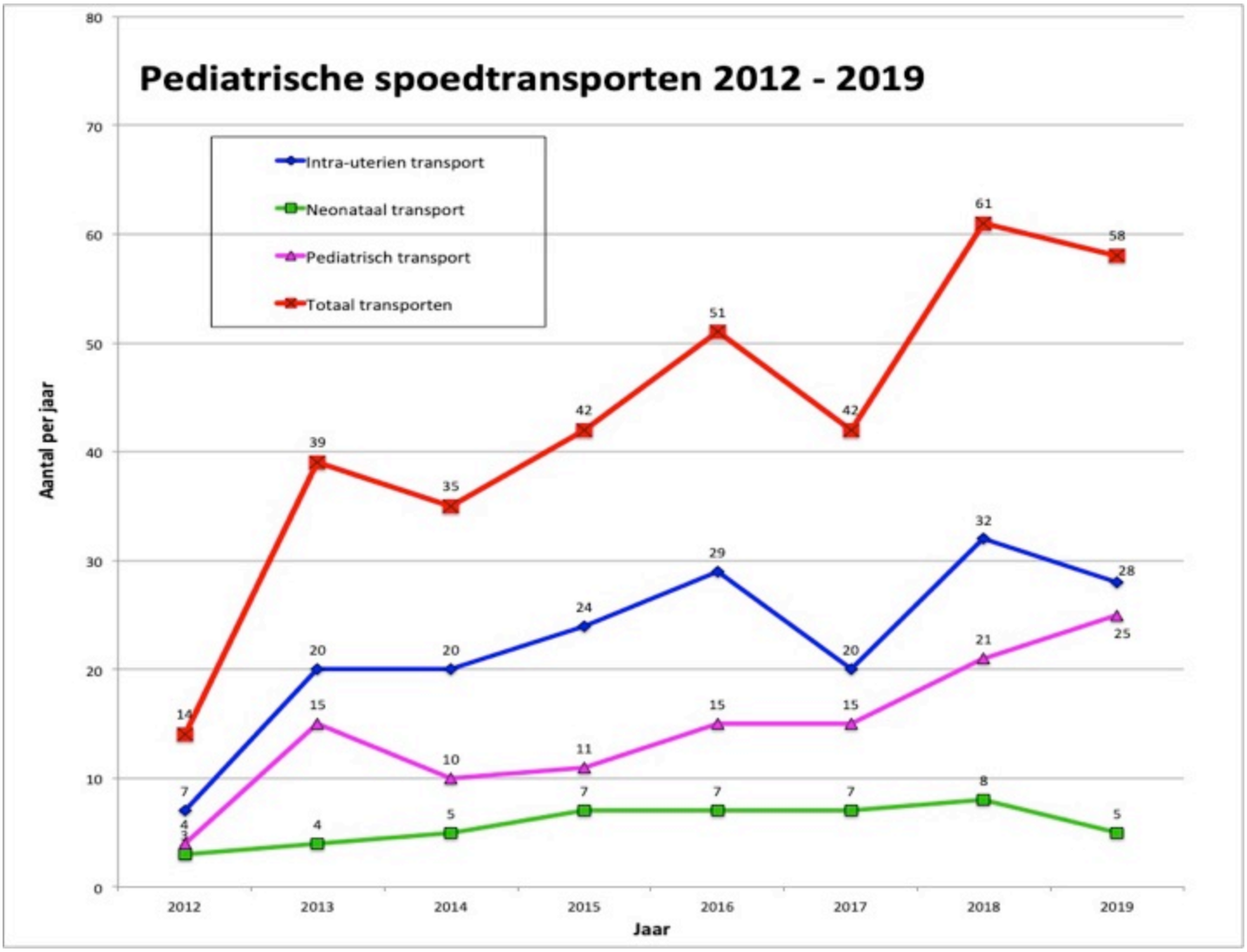

Pediatrische sterfte

De pediatrische sterfte op Aruba bevindt zich al jaren op een laag niveau, zoals te zien is in onderstaand overzicht. Vermeldt moet worden dat de cijfers van neonatale sterfte mogelijk niet compleet zijn vanwege het ontbreken van gegevens van de afdeling obstetrie. Ook gegevens over het aantal partussen en foetale sterfte ontbreken, waardoor er geen perinatale sterfte kan worden berekend. De registratie van zuigelingen en pediatrische sterfte wordt bijgehouden door kinderarts Wicha Ponson-Wever. Van de 27 sterfgevallen vonden 9 in het buitenland plaats na overplaatsing, 2 in 2017, 4 in 2018 en 3 in 2019.

- Oorzaken neonatale sterfte: congenitale afwijkingen (5), ernstige prematuriteit (3), ernstige asfyxie (2) en meconium aspiratie syndroom (1).
- Oorzaken zuigelingen sterfte: infectie/sepsis (2), congenitale afwijkingen (2), sudden infant death syndrome (2) en oorzaak onbekend (1).
- Oorzaken pediatrische sterfte: infectie/sepsis (3), kindermishandeling (2), ongeval (1), suicide (1), cerebrale bloeding door AVM (1), complicaties van acute leukemie (1).

pediatrische sterfte	2017	2018	2019	totaal	gemiddeld/jr
neonataal (0-28 dagen)	3	6	2	11	4
zuigelingen (29 dg - 1 jr)	2	2	3	7	2
pediatrisch (1-14 jr)	3	4	2	9	3
totaal	8	12	7	27	9

4. Activiteiten vakgroep Kindergeneeskunde

Visitatie Miami

Van 27 t/m 28 november 2018 bezochten kinderartsen Louise Rafael-Croes en Wicha Ponson-Wever op uitnodiging van de AZV de beenmerg en stamceltransplantatie unit van het Holtz Children's Hospital at UHealth Miami University (foto's). Vanuit de AZV werden zij begeleid door Aldona Blijden. Het doel van de visitatie was beoordelen of Holtz Children's Hospital een geschikte locatie zou kunnen zijn voor beenmerg- en stamceltransplantatie bij kinderen uit Aruba. De delegatie uit Aruba werd ontvangen en rondgeleid door vertegenwoordigers van het Holtz Children's Hospital en het kinderbeenmergtransplantatieteam. Dit team bestond uit vele bevlogen en inspirerende kinderoncologen en verpleegkundigen die nauw met elkaar samenwerkten.
Op de eerste dag werd een diapresentatie gegeven door verschillende leden van het team. Ook werd het Ronald McDonaldhuis bezocht, waar patiënten en hun families uit Aruba zouden kunnen verblijven. Op de tweede dag van bezoek werden de verpleegafdelingen kinderoncologie en beenmergtransplantatie in het ziekenhuis bezocht, ook was er een rondleiding op de polikliniek kinderoncologie. Tenslotte werd een wekelijkse patiëntenbespreking van het kinderbeenmergtransplantatieteam bijgewoond, waarbij een indrukwekkende lijst van 63 kinderen pre- en posttransplantatie werd besproken, waarvan 6 nieuwe aanmeldingen. Hoewel sommige verpleegafdelingen van het ziekenhuis enigszins verouderd waren was de algemene indruk positief. Het transplantatieteam zelf beschikte over de nodige expertise en ervaring en toonde vergaande betrokkenheid bij de patiënten. Er werd geconcludeerd dat Holtz Children's Hospital zeker een geschikte locatie zou kunnen zijn voor beenmergtransplantatie bij kinderen uit Aruba.

Werkbezoek door voorzitter NVK

Op 23 januari 2018 bezocht Károly Illy, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK) op eigen initiatief de vakgroep kindergeneeskunde op Aruba. Het bezoek bestond uit een rondleiding over de kinderafdeling en polikliniek kindergeneeskunde en werd afgesloten met een gesprek met de vakgroep kindergeneeskunde. Een verslag van de bevindingen werd daarna aangeboden aan de vakgroep kindergeneeskunde. De belangrijkste conclusies uit dit verslag waren:

- Er is recent een geheel nieuwe kinderafdeling in gebruik genomen voorzien van nieuwe technische apparatuur
- De vakgroep heeft de wens om toe te groeien naar een eigen NICU
- Er dient een officiële kwaliteitsvisitatie plaats te vinden door de NVK
- Het aantrekken van nieuwe kinderartsen is problematisch

Audit door Gert van Enk

Op verzoek van de Raad van Bestuur van het HOH werd van 15-17 oktober 2018 een audit uitgevoerd van de kindergeneeskundige zorg in het algemeen, en het functioneren van de vakgroep Kindergeneeskunde in het bijzonder, door auditor Gert van Enk. In drie dagen is met een groot aantal betrokkenen bij de kindergeneeskundige zorg gesproken. Een verslag van de bevindingen met conclusie en adviezen werd aangeboden aan de Raad van Bestuur. Hieronder een samenvatting van de conclusie en adviezen:

- Conclusie: Er is een ambitieuze vakgroep kindergeneeskunde werkzaam op Aruba, die hoog niveau medische zorg levert en daarbij regelmatig moet improviseren. De vakgroep heeft ook veel aandacht voor kwaliteit van zorg en hoe die te verbeteren. De vakgroep heeft een hoge werkdruk, mede door het hoge ambitieniveau, en door het geringe niveau van ondersteuning. Om dit op te lossen adviseer ik de vakgroep zich meer open te stellen in samen zoeken naar oplossingen, de organisatie beter te betrekken en ook meer hulp van de organisatie te vragen in hoe actuele problemen opgelost zouden kunnen worden, en hoe de toekomst van de kindergeneeskundige zorg op langere termijn er uit zou moeten zien. De Raad van Bestuur adviseer ik de vakgroep deze ondersteuning ruimhartig te geven, en met name ook de gezamenlijke uitgangspunten voor de toekomst helder vast te leggen.

- Adviezen: meerjarenbeleidsplan maken voor de kindergeneeskundige zorg met realistisch tijdspad, gewenste functies en ondersteuning in kaart brengen, formatie kinderartsen uitbreiden met 6^{e} en 7^{e} kinderarts (evt. 8^{e}), stroomlijnen proces buitenlandse verwijzingen, werken aan eenduidig medisch beleid en protocollen, aanbrengen structuur in de grote visite, vastleggen medebehandeling op de kinderafdeling in stafbreed protocol, zorgen voor meer zichtbaarheid in de medische staf als individuele vakgroepleden, verbetering van de samenwerking met gynaecologen, verbetering van de berichtgeving over pasgeborenen, werken aan samenwerkingsmogelijkheden met andere vakgroepen en andere eilanden.

- Faciliteiten: Met de opening van de nieuwe kliniek heeft de kindergeneeskunde een enorme vooruitgang gemaakt. De afdeling is ruim opgezet, de kamers zijn ruim en kindvriendelijk, er is voldoende ruimte voor verpleegkundigen en een goede werkruimte voor de kinderartsen. De couveuse-afdeling is praktisch ingericht, er is ruim aandacht gegeven aan mogelijkheden voor privacy. De aanwezige apparatuur is vrijwel geheel nieuw, van hoog niveau en in voldoende mate beschikbaar. De polikliniek is kindvriendelijk ingericht. De werk/spreekkamers van de kinderartsen zijn voldoende ruim en voldoende geoutilleerd. De behandelkamer op de poli is echter zeer klein. Deze is ook ongeschikt om onverwacht zeer zieke kinderen op te vangen. Gezien de afstand tot de SEH of kinderafdeling is dit een risico.

Elektronisch Patiëntendossier

In juli 2018 is de vakgroep Kindergeneeskunde na individuele trainingen gestart met implementeren van het EPD Millenium van Cerner. Zowel poliklinisch als klinisch zijn de kinderartsen direct over gegaan op het maken van notes voor alle patiënten in het EPD. De kinderartsen zijn van meet af aan actief betrokken geweest bij de introductie van het EPD. In januari 2019 gingen ook de verpleegafdelingen over op rapportage in het EPD. Wicha Ponson-Wever nam namens de vakgroep plaats in de Physician Work Group en de EPD-commissie. Er werden templates ontwikkeld voor opname- en ontslagbrieven, decursus tijdens opname en poliklinische verslagen. Tevens werd een Powerplan ontwikkeld voor klinische opnames. Tenslotte werd een EPD instructie voor nieuwe collega’s en waarnemend kinderartsen geschreven.

Individueel Functioneren Medisch Specialist (IFMS)

Het medisch stafbestuur startte in 2015 met het IFMS voor alle medisch specialisten. Wicha Ponson-Wever en Anne-Mieke Oudshoorn doorliepen reeds in 2016 een IFMS traject en werden opgeleid tot auditor. Ook Patricia Thorsen en Louise Rafael-Croes doorliepen een IFMS-traject in respectievelijk 2016 en 2019.

Onderwijs aan verpleging

Datum	Kinderarts	Gelegenheid	Titel
16-02-17	Rafael-Croes	ICU themadag	Opvang van kinderen op een volwassen ICU
26-08-17	Thorsen	Klinische les	Voeding bij prematuren
05-12-17	Rafael-Croes	Opleiding SEH-verpleegkundige	Kindermishandeling bij kind op de SEH
28-02-18	Rafael-Croes	Klinische les	Pediatric Early Warning Score
10-09-18	Thorsen	Trainingsweek Verloskunde	Workshop reanimatie bij de pasgeborene
26-03-19	Thorsen	Opleiding Obstetrie verpleegkundige	Neurologische aandoeningen bij pasgeborenen
27-03-19	Oudshoorn	Opleiding Obstetrie verpleegkundige	Hypoglycaemie, icterus en infecties
28-03-19	Rafael-Croes	Opleiding Obstetrie verpleegkundige	Cong. afwijkingen en algemene problematiek
29-03-19	Arends	Opleiding Obstetrie verpleegkundige	Aangeboren hartafwijkingen

4e Bezoek Schisisteam

Van 21-4-18 t/m 28-4-18 vond het 4e bezoek van het Schisisteam uit het St. Radboud Universitair Medisch Centrum Nijmegen plaats, georganiseerd door kinderarts Wicha Ponson-Wever. Sinds 2004 bestaat er een nauwe samenwerking met dit team. Kaakchirurg Marloes Nienhuijs, orthodontist Veronique Borstlap en verpleegkundig schisis consulent Marjan Kloen bezochten Aruba gedurende 1 week. Tijdens 4 spreekuren werden 35 kinderen met schisis op Aruba gecontroleerd. Diverse lokale specialisten participeerden hieraan: orthodontist Abdal Kawaiah, logopedist Fabiola Jansen, KNO-arts Steve Cabenda en plastisch chirurg Howard van Niel. Op 25-4-18 werd bij 2 patiënten een pharynxplastiek verricht door Nienhuijs. Op 26-4-19 werd een refereeravond “Schisis bij kinderen” georganiseerd voor ouders en personeel in Universidad di Aruba. Daarnaast was er een overleg met de minister van Volksgezondheid A. Schwengle en de AZV over de voorzieningen voor kinderen met schisis op Aruba. Tevens werd de pers te woord gestaan.

Schisisteam Aruba, Universidad di Aruba 26-4-18

Multidisciplinaire en transmurale samenwerking

- Multidisciplinaire kinderpsychiatrie bespreking: In 2017 werd gestart met een maandelijkse multidisciplinaire kinderpsychiatrie bespreking tussen kinderarts Louise Rafael-Croes, kinderpsychiater Paul Reijnen (vanaf 2019 Manouche van Alst) en het kinderpsychiatrie team.
- Kindermishandelingscommissie (KMC): Sinds 2011 bestaat er een structureel overleg 1x/2 weken van deze commissie, waarbij alle patiënten die door de Emergency Department of polikliniek/kinderafdeling worden gesignaleerd met (verdenking) kindermishandeling worden besproken. Naast kinderartsen Louise Rafael-Croes (voorzitter), Patricia Thorsen en Anne-Mieke Oudshoorn maken o.a. een psycholoog, maatschappelijk werkster en gipsmeester deel uit van de commissie.
- Pediatrie-Obstetrie-Psychiatrie-Psychologie (POPP) bespreking: In 2019 werd gestart met een multidisciplinaire samenwerking tussen kinderarts-neonatoloog Patricia Thorsen, gynaecoloog Meike Bangma, kinderpsychiaters Manouche van Alst en Alex de Bruijn, psycholoog Mischa Raymond, maatschappelijk werk en verpleegkundigen. Tijdens de 2-maandelijkse bespreking worden zwangeren met psychiatrische en psychosociale problemen besproken.
- Verloskundig samenwerkingsverband (VSV): Sinds 2008 bestaat er een samenwerking tussen de kinderartsen, gynaecologen, verloskundigen en zorgmanagers van kraam- en kinderafdeling. Tijdens het 2-maandelijkse overleg worden organisatorische aspecten besproken m.b.t. de zorg voor zwangeren op Aruba, daarnaast worden casus besproken. Kinderarts-neonatologen Patricia Thorsen en Anne-Mieke Oudshoorn vertegenwoordigden de kinderartsen.
- Kinderrevalidatie bespreking: In 2017 werd een multidisciplinair overleg gestart tussen de kinderartsen, revalidatiearts Kyle Bennett en het revalidatieteam. Tijdens de 2 maandelijkse bespreking worden kinderen met motorische ontwikkelingsproblematiek besproken.
- Overleg jeugdartsen Wit-Gele-Kruis: 2-3x/jaar vindt er overleg plaats tussen de kinderartsen en jeugdartsen van het Wit-Gele Kruis, waarbij afspraken worden gemaakt en onderlinge protocollen worden besproken. Kinderarts-neonatoloog Patricia Thorsen coördineert de besprekingen.
- Overleg AZV over patiënten in buitenland op 17-1-19: Op 17-1-19 vond een overleg plaats tussen kinderartsen Louise Rafael-Croes en Wicha Ponson-Wever en een afvaardiging van de AZV, waarbij enkele patiënten met een langdurig verblijf in het buitenland werden besproken.
- Multidisciplinair CI-team: Sinds 2008 maakt kinderarts Wicha Ponson-Wever onderdeel uit van dit team, waarbij 1x/2 maanden samen met de KNO-artsen, FEPO en het Wit-Gele Kruis kinderen met gehoorproblemen en mogelijke indicatie voor CI worden besproken.

Interne/externe communicatie

- Brief naar IGJ over fenobarbital: op 15-4-19 stuurde de vakgroep Kindergeneeskunde, samen met de vakgroep Farmacie, een brief naar de IGJ Nederland omtrent de problemen met importeren van fenobarbital injectievloeistof vanuit Nederland, waardoor de zorg voor pasgeboren met neonatale convulsies in gevaar kwam. Ondanks een intensieve correspondentie is dit probleem nog altijd niet opgelost.
- Brief naar RvB/AZV/IVA over ernstig zieke kinderen: op 13-12-19 stuurde de vakgroep Kindergeneeskunde een brief naar de Raad van Bestuur, met copie naar de AZV en IVA, om aandacht te vragen voor het ontbreken van adequate ICT-voorzieningen sinds de hack op 19-11-20, waardoor de zorg voor ernstig zieke pasgeborenen niet langer kon worden gewaarborgd. In verband hiermee werd de grens voor uitzending van zwangeren verhoogd naar <34 weken. Nadat de ICT-problemen waren verholpen werd dit teruggedraaid.

Commissies en stafbestuur

Van 2015-2018 was kinderarts Wicha Ponson-Wever voorzitter van het stafbestuur. Namens het stafbestuur maakte zij tevens deel uit van de Commissie van 10, de Aru-BIG Commissie en het Platform Zorginformatisering.
Overige commissies waar de kinderartsen deel van uitmaakten:

- Antibiotica Stewardship Team: Louise Rafael-Croes
- Auditoren IFMS: Wicha Ponson-Wever, Anne-Mieke Oudshoorn
- EPD-commissie: Wicha Ponson-Wever
- Farmacotherapie commissie: Louise Rafael-Croes
- Infectie commissie: Louise Rafael-Croes
- Onderwijs commissie: Louise Rafael-Croes
- Physician Work Group EPD: Wicha Ponson-Wever
- Reanimatie commissie: Louise Rafael-Croes
- Refereer commissie: Anne-Mieke Oudshoorn (voorzitter)

5. Wetenschappelijk onderzoek en publicaties

Conferentie Kindermishandeling

De Conferentie Kindermishandeling “Shatter the Silence” vond plaats op 19 en 20 oktober 2018 in het Renaissance Convention Center, met als doel het bewustzijn voor kindermishandeling op Aruba te vergroten. Kinderarts Louise Rafael-Croes was actief betrokken bij de organisatie.
Louise Rafael-Croes maakte van 2012 tot 2017 deel uit van de Werkgroep Nationaal Platform Sexueel Misbruik bij Kinderen. Van maart t/m augustus 2017 participeerde zij op verzoek van de RvB in de werkgroep van het ministerie van Justitie die onderzoek deed naar de maatregelen om toekomstige zedendelicten adequaat strafrechtelijk te vervolgen, resulterend in het verslag “Wie zwijgt stemt t(ab)oe”. Ook was zij in maart 2018 aanwezig als afgevaardigde van het Dr. Horacio Oduber Hospitaal op het koninkrijkscongres over huiselijk geweld “Niet Meer, No Mas, No More”. In november 2018 werd zij door het tijdschrift “Focus Aruba” benoemd tot “personahe exepcional” (exceptioneel persoon) vanwege al haar activiteiten op het gebied van preventie kindermishandeling. In mei 2019 werd zij uitgenodigd door Unesco als afgevaardigde van het Dr. Horacio Oduber Hospitaal voor de inventarisatie van het Nationaal Sociaal Crisisplan van de regering.
Op 22 november 2017 was de vakgroep Kindergeneeskunde betrokken bij een van de ernstigste gevallen van kindermishandeling van de afgelopen decennia op Aruba. Twee broertjes werden dodelijk slachtoffer van kindermishandeling door hun stiefvader. De zaak staat bekend als “Speeltuin” en heeft de samenleving diep geschokt. Sindsdien heeft de regering meer aandacht en geld beschikbaar gesteld voor de bestrijding van kindermishandeling.

Business case neonatologie

Teneinde de kwaliteit en mogelijkheden van behandeling van ernstig zieke pasgeborenen op Aruba te verbeteren, en daarmee terugbrengen van de perinatale mortaliteit en morbiditeit, alsmede de kosten van uitzending naar het buitenland, werd in 2017 de mogelijkheid van een mini-NICU op Aruba onderzocht door Wicha Ponson-Wever. Hierbij werden alle financiële en niet-financiële factoren in kaart gebracht, ook werden de risico’s en aandachtspunten geïnventariseerd, en een kostenberekening en tijdschaal ontwikkeld. De bevindingen werden middels een Business Case Neonatologie gepubliceerd en aangeboden aan de Raad van Bestuur van het Dr. Horacio Oduber Hospitaal, het UO-AZV en de Minister van Volksgezondheid.

Onderzoek naar obesitas bij kinderen

Anne-Mieke Oudshoorn heeft zich sinds 2016 bezig gehouden met een (promotie) onderzoek naar overgewicht en obesitas bij kinderen op Aruba. Zij wordt hierbij begeleid door Prof. R .M. van Elburg, bijzonder hoogleraar in het UMCA, locatie AMC en Dr. M. van Haelst (MD, PhD), klinische genetica, UMCA. Zij heeft de prevalentie van overgewicht en obesitas bij kinderen van 0-12 jaar in kaart gebracht. Binnenkort hoopt zij het eerste artikel hierover bij een tijdschrift aan te bieden voor publicatie. In 2018 is zij begonnen met een pilotstudie naar voorkomen van *MC4R* gen mutaties bij kinderen ouder dan 10 jaar met extreme obesitas. Tevens is in 2018 op enkele middelbare scholen een onderzoek naar Quality of Life gerelateerd aan overgewicht gedaan. Deze data worden momenteel verwerkt en geanalyseerd. Dit doet zij in samenwerking van Lotte Kleinendorst, onderzoekster klinische genetica in het UMCA. In 2020 start een longitudinale observationele studie op het consultatiebureau van Aruba, waar groei en voedingsgewoontes prospectief in kaart zullen worden gebracht.

Presentaties en referaten

Datum	Kinderarts	Plaats	Doelgroep	Titel
21-03-17	Rafael-Croes	Cas di Cultura	Middelbare scholieren	Down syndroom
26-08-17	Rafael-Croes	Occasions	Verpleging, zorgverleners	Gastro-oesofageale reflux
26-08-17	Arends	Occasions	Verpleging, zorgverleners	Koemelkeiwit allergie
03-10-17	Oudshoorn	Stafkamer HOH	Medische staf	Pediatric Early Warning Score
19-10-17	Ponson-Wever	3e verd. HOH	Medische staf, verpleging	Neonatale adenovirus infectie
16-11-17	Ponson-Wever	Casa del Mar	Verpleging, zorgverleners	Meningitis bij kinderen
16-11-17	Thorsen	Casa del Mar	Verpleging, zorgverleners	Neonatale asfyxie
28-11-17	Rafael-Croes	Renaissance	Huisartsen, zorgverleners	Huiselijk geweld bij kinderen
12-12-17	Rafael-Croes	Universidad di A	Huisartsen, zorgverleners	Kindermishandeling in cijfers
31-01-18	Rafael-Croes	Talk of the Town	Huisartsen, zorgverleners	Child abuse, breaking the cycle
24-02-18	Rafael-Croes	Aureus Uni	Huisartsen	Kindermishandeling
24-03-18	Ponson-Wever	Holiday Inn	Medische staf, huisartsen	Congenitale hydronefrose
12-04-18	Oudshoorn	Surfside Marina	Huisartsen, zorgverleners	Nutrition of the premature infant
24-04-18	Ponson-Wever	Universidad di A	Medische staf, ouders	Schisis bij kinderen
26-05-18	Thorsen	Renaissance	Verpleging, zorgverleners	Gastro-oesofageale reflux
26-05-18	Arends	Renaissance	Verpleging, zorgverleners	Congenitale hartafwijkingen
12-10-18	Oudshoorn	Surfside Marina	Huisartsen, zorgverleners	Nutrition of the premature gut
19-10-18	Rafael-Croes	Renaissance	Huisartsen, zorgverleners	Workshop signalering kindermish.
21-09-19	Rafael-Croes	Hilton	Medische staf, huisartsen	Huiduitslag bij kinderen
29-09-19	Thorsen	Holiday Inn	Medische staf, huisartsen	Zwangerschap en Zika
18-10-19	Thorsen	WTC Curacao	Medische staf, zorgverleners	Ethische bespreking “how far to go”
24-10-19	Ponson-Wever	Kibrahacha	Huisartsen, apothekers	Astma bij kinderen
21-11-19	Thorsen	Casa del Mar	Verpleging, zorgverleners	Nazorggesprek bij perinataal verlies

Wetenschappelijke publicaties

- “De novo trisomy 1q10q23.2 mosaicism causes microcephaly, severe developmental delay, and facial dysmorphic features but no cardiac anomalies.” S. Lo-A-Njoe, L. van der Veken, C. Vermont, L. Rafael-Croes, V. Keizer, R Hochstenbach, N. Knoers, M. van Haelst. Hindawi Publishing Corporation published 2016.
- “Fecal impaction by acerola bezoar; a case report and review of the literature.” R. Stam, L. Rafael-Croes, Y. Casseres, E. Arends, P. Thorsen, A. Oudshoorn, F. Croes, W. Ponson-Wever, F. Versteegh. NEJM submitted 2017.
- “Icing sugar as treatment in urethral prolapse in girls.” J. Poerink, T. Droge, C. Kuijper, L. Rafael-Croes, F. Versteegh, J. Quadackers. J Ped Urol submitted 2019.

Overige publicaties vakgroep

- Medisch Beleidsplan 2017-2021
- Manpowerplanning Kindergeneeskunde 2016-2018
- Addendum Vakgroepreglement 2017 en 2018
- Privileges Kindergeneeskunde 2019
- Probleemlijst Kindergeneeskunde 2019
- Artikel “Werken als kinderarts op Aruba” door Wicha Ponson-Wever op website BKV 2018.

Medisch Beleidsplan Kindergeneeskunde	
Patiëntenzorg	**Medewerkers**
Starten mini-NICU en post-IC/HC op Aruba	Vacatures invullen van kinderartsen/ neonatologen
Verbetering neonatale opvang / reanimatie	Aantrekken neonatologie verpleegkundigen
Verbetering diagnostische mogelijkheden specifiek voor kinderen zoals MRI onder sedatie	Training medewerkers VK/kraam/kinderafdeling
Verbetering perinatale informatieoverdracht door gezamenlijk digitaal partusboek	Spreekuur kindercardiologie uitbreiden naar 1x/wk met ondersteuning kindercardioloog
Verbetering uitwisseling van medische informatie tussen de verschillende specialismen	Formatie uitbreiden van kinderverpleegkundigen polikliniek kindergeneeskunde voor opzet gespecialiseerde spreekuren.
Wegwerken administratie achterstand	Starten met opleidingsassistenten Kindergeneeskunde (AIOS)
Verkorting wachtlijsten polikliniek en kindercardiologie	Consultatie door superspecialisten uitbreiden (bv kinderneurologie)
Financieel	**Organisatie**
Invoering nieuw contract medisch specialisten in loondienst	Doelmatiger werken: juiste onderzoek voor de patiënt en betere toepassing protocollen
Aanpassen beroepskosten budget voor medisch specialisten aan behoefte	Uitbreiden aantal beademingsapparaten couveuse
Bewakingsapparatuur & anaesthesie voor MRI onder narcose/sedatie bij kinderen	Verbeteren Cerner electronisch patiënten dossier
Mobiel echo apparaat voor couveuze afdeling	Kwaliteit: visitatie door beroepsvereniging met verbetertraject.
	Verhuizing naar nieuwe polikliniek in MOB

6. Medisch beleidsplan 2020-2025

Verwachtingen t.a.v. productie

De vakgroep kindergeneeskunde verwacht de komende jaren uitbreiding van werkzaamheden en productie, door groei van de bevolking, uitbreiding van de formatie en het starten van een mini-NICU en post-IC/HC op Aruba.

Verwachtingen en wensen t.a.v. manpowerplanning

De formatie van de vakgroep is in 2019 uitgebreid met 1 fte kinderarts en 1 fte neonatoloog. Tevens zijn er nieuwe vacatures ontstaan door vertrek van collega's Anne-Mieke Oudshoorn en Franklin Croes. Jamiu Busari is per 1-1-20 in dienst getreden als vervanging van Croes. Patricia Thorsen heeft per 1-10-20 haar aanstelling gewijzigd in 0.8 fte. Momenteel is er derhalve nog 3.1 fte vacant, waarvan is besloten 1.0 fte in te vullen met 3 ANIOS en de overige 2.1 fte met waarnemers. De vakgroep verwacht door middel van invulling van de toegekende formatie-uitbreiding en de ondersteuning door arts-assistenten aan de toegenomen kindergeneeskundige zorg te kunnen voldoen en bovengenoemde doelen te kunnen realiseren. In de toekomst is echter nog eens 2.0 fte uitbreiding noodzakelijk. Bovendien is het aantrekken van gespecialiseerde (neonatologie) verpleegkundigen een voorwaarde voor het starten van een mini-NICU.

Ambities t.a.v. nieuwe ontwikkelingen m.b.t. patientenzorg, techniek, ICT, medicatie etc.

- Het continueren van hoogwaardige 24-uurs pediatrische zorg op Aruba
- Het opzetten van een mini-NICU en een high-care neonatologie, met up-to-date technische apparatuur zoals couveuses, monitoren en apparatuur voor respiratoire ondersteuning.
- Introductie van routine echo-encephalografie bij neonaten door de kinderartsen zelf door middel van een mobiel echo-apparaat op de kinderafdeling
- Het opzetten en verbeteren van gespecialiseerde spreekuren zoals: astma, diabetes, obesitas, ontwikkelingsachterstand, follow-up van prematuren en dysmaturen
- Verdere subspecialisatie binnen de vakgroep: neonatologie, kindercardiologie, kinderinfectiologie, kinderneurologie, kinderendocrinologie
- Uitbreiding van de paramedische ondersteuning voor de kindergeneeskunde: kinderpsycholoog, orthopedagoog, maatschappelijk werker, kinderdiabetesverpleegkundige, kinderfysiotherapeut, kinderergotherapeut, kinderlogopedist en kinderdiëtist.
- Verbetering van de continuïteit van de patiëntenzorg door uitbreiden van het aantal arts-assistenten (ANIOS) en starten met opleidingsassistenten Kindergeneeskunde (AIOS).

Ambities t.a.v. onderwijs en onderzoek

- Anne-Mieke Oudshoorn is sinds september 2016 gestart met een (promotie) onderzoek naar obesitas op de vroege kinderleeftijd, na haar vertrek in 2019 wordt dit door haar op afstand gecontinueerd.
- Regelmatig schrijven van case-reports over bijzondere casus in ons ziekenhuis
- Gezamenlijk organiseren van refereeravonden en onderwijsactiviteiten

Ambities t.a.v. multidisciplinaire en transmurale samenwerking

- Opzetten van een periodiek overleg tussen neonatologen, jeugdartsen en Wit-Gele Kruis ter verbetering van de zorg voor zuigelingen tot kleuterleeftijd.
- Opzetten van een multidisciplinair psychosociaal overleg met o.a. kinderpsychologie, kinderpsychiatrie en maatschappelijk werk.
- Opzetten van een digitale perinatale registratie en reguliere perinatale audit bespreking in samenwerking met gynaecologie en verloskunde.
- Uitbreiding van multidisciplinaire kindergeneeskundige besprekingen: radiologie, necrologie, diabetes, revalidatie, urologie, schisis, hemato/oncologie, complicaties.
- Ontwikkeling en uitbreiding van transmurale projecten en protocollen, zoals: fototherapie en antibiotica thuis, diabetes, astma, kindermishandeling, infectieziekten.
- Samenwerkingsverbanden handhaven met gespecialiseerde consulenten zoals klinische genetica en kindercardiologie met opzet database voor genetische afwijkingen
- Uitbreiden aantal gespecialiseerde consulenten zoals kinderneurologie

Ambities t.a.v. kwaliteit, veiligheid en patiëntgerichtheid

- Realisering van visitatie door de beroepsvereniging uit Nederland.
- Continuering en actualisering van diverse registraties: pediatrische transporten (2005), pediatrische sterfte (2005), complicatieregistratie (2016) en verrichtingenregistratie (2016).
- Uitbreiding en actualisering van medische en verpleegkundige protocollen

Jaarverslag Vakgroep Kindergeneeskunde

2017-2019

Dr. Horacio Oduber Hospital
Caya Punta Brabo 17
Oranjestad, Aruba

http://ashaaruba.org/vakgroepen/kindergeneeskunde/